

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 11560
Tarih : 21.04.2025

27541

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Adalet Bakanı Sayın Yılmaz Tunç tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Ceza muhakemesi hukukunda istisnai bir delil türü olan “gizli tanıklık”, 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 58. maddesi uyarınca yalnızca tanığın ya da yakınlarının hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı açısından ciddi bir tehlike mevcutsa ve somut gerekçelerle desteklenmişse başvurulabilecek bir yöntemdir.

Ancak son yıllarda gizli tanıklık uygulamasının istisna olmaktan çıkıp olağan yargılama pratiği haline geldiği; çoğu zaman savunma hakkını zayıflatan, dosya inceleme hakkını kısıtlayan, hatta bazı davalarda mahkûmiyetin tek dayanağı haline gelen bir yöntem olarak kullanıldığı gözlenmektedir.

Gizli tanık beyanlarının, savunma tarafından sorgulanmaksızın mahkemece esas alınması, Anayasa’nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkını ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin 6. maddesinde düzenlenen iddia tanığını sorgulama hakkını ihlal etmektedir.

Anayasa Mahkemesi’nin 7.5.2015 tarihli Baran Karadağ başvurusunda, savunmaya tanığa doğrudan soru sorma hakkı tanınmadan verilen mahkûmiyet kararının adil yargılanma hakkını ihlal ettiği açıkça ortaya konmuştur. Aynı yönde birçok AIHM kararı da mevcuttur (örneğin, Doorson/Hollanda, 1996).

Hukukçu Fikret İlkiz’in 7 Nisan 2025 tarihli “Gizli Tanık ve Gizli Soruşturma” başlıklı yazısında da gizli tanıklığın hukuk sistemimizde “cezalandırma aracı” haline geldiği ve savunma hakkını ihlal eden bir yapıya dönüştüğü vurgulanmaktadır. Bu uygulamanın hem Tanık Koruma Kanunu’nun amacına hem CMK sistemine hem de uluslararası insan hakları hukukuna aykırılık teşkil ettiği açıktır.

Bu bağlamda;

TBMM Halkla İlişkiler Binası
2. Kat, 2 Nolu Banko Oda: F214 Bakanlıklar/Ankara
Tel.: +90 (312) 420 63 86 - 87 Faks: +90 (312) 420 24 82

- 1) 2010 – 2025 yılları arasında Türkiye genelinde kaç ceza soruşturmasında gizli tanık beyanı kullanılmıştır?
- 2) Bu süreçte gizli tanık beyanlarına dayalı olarak verilen tutuklama kararlarının sayısı kaçtır?
- 3) Gizli tanık beyanı esas alınarak açılan soruşturma ve ceza davası sayısı nedir?
- 4) Yalnızca gizli tanık beyanına dayanılarak mahkûmiyetle sonuçlanan dava sayısı kaçtır?
- 5) 5726 sayılı Tanık Koruma Kanunu kapsamında, 2010 – 2025 yılları arasında yapılan gizli tanıklık başvurularından kaç Tanık Koruma Kurulu tarafından reddedilmiştir?
- 6) 2010 – 2025 yılları arasında birden fazla ceza soruşturması veya kovuşturmasında gizli tanık olarak kullanılan kişi sayısı kaçtır?
- 7) Savunma makamının, gizli tanıklara soru yöneltme imkânı kaç davada sağlanmıştır?
- 8) Adalet Bakanlığı, gizli tanık uygulamasına ilişkin Anayasa Mahkemesi ve AİHM kararlarını dikkate alarak herhangi bir kanuni veya idari düzenleme çalışması yapmayı planlamakta mıdır?
- 9) Gizli tanıklık uygulamasına ilişkin olarak, usule aykırı kullanımın önlenmesi amacıyla Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir denetim veya düzenleme çalışması var mıdır?
- 10) Gizli tanık beyanlarının, sonradan gerçeğe aykırı olduğu tespit edilen durumlar için Adalet Bakanlığı tarafından yapılan herhangi bir inceleme, soruşturma veya işlem sayısı nedir?
- 11) Gizli tanık beyanı nedeniyle mahkûm edilmiş ve daha sonra beraat etmiş kişilerin sayısı kaçtır? Bu kişilere yönelik herhangi bir tazminat ödenmiş midir?
- 12) Gizli tanık ifadesiyle tutuklanıp uzun süre cezaevinde kaldıktan sonra beraat eden kişilerin ortalama tutukluluk süresi nedir?
- 13) Ceza Muhakemesi Kanunu ve uluslararası insan hakları normları ışığında, savunma hakkının zedelenmemesi adına gizli tanığın ifadesine başvurulmuş davalarda alınan özel önlemler nelerdir? Bu önlemler istatistiksel olarak hangi sıklıkta uygulanmaktadır?